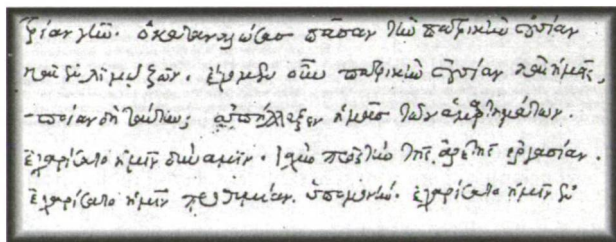


## Aiszhülosz



1. Ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν // θεῶν διδόντων.

Tamen necesse est mortales ferre calamitates diis dantibus.

**Halandók, el kell szenvednünk minden csapást, mit ránk bocsát az ég!**

Pers. 293-294.

2. Ἀνθρώπεια δ' ἂν τοι πῆματ' ἂν τύχοι βροτοῖς.

Humana vero mala hominibus sane accidere solent.

**Halandót gyakorta sújt emberektől szenvedés.**

Pers. 706.

3. Ἄλλ' ὅταν σπεύδῃ τις αὐτὸς, χὼ θεὸς σὺνιάπτεται.

Verum si quis maturat, eius studium deus adiuvat.

**Amit az ember siettet, abban isten is segít.**

Pers. 742.

4. Εἰ μὲν γὰρ εὖ πράττοιμεν, αἰτία θεοῦ.

Si enim rem bene gesserimus, deus auctor est.

**Ha boldogultunk, úgy az érdem istené.**

Th. 4.

5. Πόλις γὰρ εὖ πράσσουσα δαίμονας τίει.

Urbs enim, cum prospera fortuna utatur, caelites colit.

**Csak boldog város tisztel égi lényeket.**

Th. 77.

6. Μέλει γὰρ ἀνδρί, μὴ γυνὴ βουλευέτω,  
τᾶξωθην ἔνδον δ' οὔσα μὴ βλάβην τίθει.

Curae enim sunt viro (mulier ea ne curato)  
quae foris gerantur, domi vero sese continens damni nihil inferat.

**A férfi gondja a közügy, nem asszonyé!  
A nő üljön meg otthon, úgy nem ártogat.**

Th. 200-201.

7. Τῶν τοι ματαίων ἀνδράσιν φρονημάτων  
ἢ γλώσσ' ἀληθὲς γίνεται κατήγορος.

Temerariorum sane consiliorum viris  
lingua vera accusatrix exoritur.

**Bolondeszű, veszett ember legigazibb  
vádolója: önnön nyelve.**

Th. 438-439.

8. *Εἰ γὰρ τύχοιεν ὧν φρονούσι πρὸς θεῶν  
αὐτοῖς ἐκείνοις ἀνοσίους κομπάσασιν.*

Utinam illi, quod animo meditantur, a diis nanciscerentur  
his ipsis impiis iactationibus.

**Bár azt nyernék az égietől, mit maguk  
forralnak, ez istentelen hetvenkedők!**

Th. 550-551.

9. *Ἐν παντὶ πράγει δ' ἔσθ' ὁμιλίας κακῆς  
κάκιον οὐδέν, καπρὸς οὐ κομιστέος.*

In omni negotio mala societate peius nihil est, fructus non colligendus.

**Kezdj bárminő dologba, rosszabb nincs a rossz  
barátoknál – ilyen gyümölcsöt le ne tépj!**

Th. 599-601.

10. *Εἴπερ κακὸν φέρει τις αἰσχύνῃς ἄτερ,  
ἔστω.*

Siquidem malum quis sine turpitudine sustinet, sic esto.

**Ha csak baj ér bennünket és szégyen nem, úgy legyen!**

Th. 683-684.

11. *Ὅριθος ὄρις πῶς ἂν ἀγνεύσι φαγών.*

Quomodo avis, quando ave sit pasta, casta sit?

**Madárevő madár hogy lenne büntelen?**

Supp. 226.

12. *Αἰόλ' ἀνθρώπων κακά· πόνου δ' ἴδοις  
ἂν οὐδαμοῦ ταυτὸν πτερόν.*

Varia sunt hominum mala; neque usquam  
miseriae eundem volatum videas.

**Emberek baja sokszínű,  
minden szenvedésnek szárnya más.**

Supp. 327-328.

13. *Ἡ Δίκη γε ξυμμάχων ὑπερστατεῖ.*

At Iustitia socios tuebitur.

- Harcol az Igazság azért, ki oltalmában áll.**  
Supp. 342.
14. Ὑψιστος ... ἐν βροτοῖς φόβος.  
Summus est metus mortalibus.  
**Halandók közt a félelem hatalmas úr.**  
Supp. 479.
15. Τὸ σωφρονεῖν τιμῶσα τοῦ βίου πλεον.  
Honestatem vita cariore habes.  
**Életednél többre tartsd erényedet.**  
Supp. 1013.\*
16. Τὸ ξυγγενές τοι δεινὸν ἢ θ' ὀμιλία.  
Consanguinitas magnam vim habet et consuetudo.  
**Rokonság és barátság mégis nagy dolog.**  
Pr. 39.
17. Ἐλαφρὸν ὅστις πημάτων ἔξω πόδα  
ἔχει παραινεῖν νοθετεῖν τε τὸν κακῶς  
πράσσοντ'.  
Facile est, quicumque extra mala pedem habet,  
eum aliis dare consilia et admonere graviter afflictum.  
**Könnyű annak, kit baj nem ért, a szenvedőt  
a biztos partról bölcs szavakkal inteni.**  
Pr. 263-265.
18. Ἀποσφαλεῖς φρενῶν  
πλανᾷ, κακὸς δ' ἰατρὸς ὥς τις ἐς νόσον  
πεσών.  
Mente destitutus fluctuaris, malus vero tanquam  
medicus in morbum lapsus.  
**Cserbenhagyott az ész,  
állsz téveteg, mint rossz orvos, mikor beteg.**  
Pr. 472-474.

---

\* Lásd a Bibliográfia bevezető megjegyzéseit (173 o.)!

19. *Τοῖς νοσοῦσί τοι γλυκὺ  
τὸ λοιπὸν ἄλγος προὔξειπίστασθαι τορῶς.*

Laborantibus sane iucundum est, quidquid doloris reliquum,  
id perspicue ante rescivisse.

**A nagybetegnek is könnyebb,  
ha tudja, mit kell még szenvednie.**

Pr. 698-699.

20. *Ὅξος τ' ἄλειφά τ' ἐγγέας ταύτῳ κύτει  
διχοστατοῦντ' ἂν οὐ φίλως προσεινέποις.*

Perinde ac si quis acetum et oleum in idem vas infuderit,  
discordia illa inter ipsa nec amice coniuncta diceret.

**Ecet s olaj, ha egy edénybe öntöd is,  
csak szerteválik, látod, nem-barátian.**

A. 322-323.

21. *Οὐκ ἔφα τις  
θεοὺς βροτῶν ἀξιοῦσθαι μέλειν  
ὅσοις ἀθίκτων χάρις  
πατοῖθ'. ὁ δ' οὐκ εὐσεβής.*

Negavit aliquis deos dignari curam habere mortalium,  
a quibus rerum sanctarum decus conculcatur. Hic vero pius non fuit.

**S ki így szólt: //„Az istenek nem törődnek azzal,  
aki eltípor szép jogot”, //bizony nem is jámbor az.**

A. 369-373.

22. *Οὐ γάρ ἐστιν ἑπαλξίς  
πλούτου πρὸς κόρον ἀνδρὶ  
λακτίσαντι μέγαν Δίκας  
βωμὸν εἰς ἀφάνειαν.*

Nam non est praesidium divitiarum viro, qui felicitate satius  
venerandam Iustitiae aram in suam perniciem conculcat.

**Meg nem védi a kincse  
azt, kit dőlyfe reávisz,  
hogy vesztére, az Igazság magas  
oltárát letíporja.**

A. 381-384.

23. *Τὸ δυσσεβὲς γὰρ ἔργον  
μετὰ μὲν πλείονα τίκτει,  
σφετέρᾳ δ' εἰκότα γένηται.  
Οἴκῳ δ' ἄρ' εὐθυδίκῳ  
καλλίπαις πότμος αἶψαι.*

Impium enim facinus postea plura parit atque stirpi suae similia facinora;  
nam iustarum domorum sors est pulchrae subolis plena.

**A gaztett csupa újabb gonoszat szül,  
a hasonló a hasonló,  
s a jó s igaz lakokban  
szép és jó az utód is.**

A. 758-762.

24. *Τὸ μόρσιμον γὰρ τὸν τ' ἐλεύθερον μένει  
καὶ τὸν πρὸς ἄλλης δεσποτούμενον χερὸς.*

Nam quod fati est constitutum, et liberum manet hominem et eum qui  
alienae potestati obnoxius dominationem patitur.

**Mert éppennyg vár itt a szabadra végzete,  
mint arra, kit szolgául tart a más keze.**

Ch. 103-104.

25. *Τὰ πάντα γὰρ τις ἐκχέας ἀνθ' αἵματος  
ένός, μάτην ὁ μόχθος.*

Omnia enim quae quis habeat, si pro sanguine effuderit  
uno profuso, frustra labor est.

**Ki vért ontott ki, ontsa bár a kincseit,  
az sem segít.**

Ch. 520-521.

26. *Οὐτις μερόπων ἀσινῇ βίον  
διὰ πάντος ἄτιμος ἀμείψει.*

Nemo mortalium illaesam aetatem per omne vitae tempus vivit.

**Nincs ember, olyan, ki sértetlen élven  
életét, sose szenved.**

Ch. 1018-1019.

27. *Μὴ φόβος σε νικάτω φρένας.*

Timor animum tuum ne vincito.

**Ne győzzön félsz a sziveden!**

Eu. 88.

28. *Ὅρκους τὰ μὴ δίκαια μὴ νικᾶν λέγω.*

Sacramentis causam, quae iniusta sit, victoriam obtinere nego.

**Kimondom: esküvel sem győz, ki jogtalan.**

Eu. 432.

29. Ἔσθ' ὅπου τὸ δεινὸν εὔ,  
καὶ φρενῶν ἐπίσκοπον  
δεῖ μένειν καθήμενον.

Est ubi terror recte se habeat animique gubernator firmiter insidens  
manere debeat.

Van, hogy jó a félelem,  
hogy ne légyen féktelen  
az ember-elme.

Eu. 516-519.